

Spoštovani,

Podnaslovni-prevajalci, ki redno ali občasno delamo za Prevajalsko agencijo Milenko Babič, katere največji naročnik je naša največja komercialna TV-hiša Pro Plus, že dlje časa opozarjamo na nevzdržne delovne razmere. Ker so bili pristojni za naše pozive do zdaj gluhi, smo se odločili, da o izkoriščevalskih praksah in poslovnem modelu, ki temelji na prekarizaciji in podplačanosti celotnega poklica, obvestimo širšo javnost.

Audiovizualno prevajanje je visoko specializirano delo, ki zahteva odlične jezikovne kompetence, kulturno razgledanost, tehnično znanje in veliko odgovornost, zato mora biti delo prevajalcev ovrednoteno tako, da omogoča normalno preživetje, ne zgolj životarjenja.

Pri določanju prevajalske tarife je treba upoštevati, da mora samostojni podjetnik prevajalec iz ustvarjenega prihodka najprej poravnati obvezne prispevke za socialno varnost, davčne obveznosti, računovodstvo, bančne stroške, stroške računalniške opreme, programske opreme, interneta, elektrike, izobraževanj in vse druge stroške poslovanja. Poleg tega si mora sam financirati dopust, bolniško odsotnost in obdobja, ko zaradi pomanjkanja dela ali bolezni nima prihodkov.

Po plačilu vseh teh obveznosti mora iz preostanka pokriti še osnovne življenjske stroške, kot so stanovanje, hrana, prevoz, zdravstveni stroški in drugi vsakodnevni izdatki. Če želi samostojni podjetnik prevajalec živeti na ravni povprečnega zaposlenega v Sloveniji, mora ustvariti dovolj visok mesečni promet, da mu po plačilu vseh poslovnih stroškov in davčnih obveznosti ostane primerljiv neto dohodek. Pri sedanjih tarifah se samostojni podjetnik prevajalec temu niti malo ne približa.

Že pred desetimi in več leti so bile tarife slabe in se za samozaposlene prevajalce pri Prevajalskem studiu Milenko Babič d.o.o. (prej Milenko Babič s.p.) tako rekoč niso spremenile oziroma so se za nekatere posameznike dvignile zgolj simbolično. V zadnjih desetih letih pa so se po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije življenjski stroški povečali za približno tretjino, pri številnih osnovnih stroških pa še precej bolj. Hkrati so se občutno povišali tudi prispevki za samostojne podjetnike, ki danes predstavljajo eno največjih mesečnih finančnih obremenitev.

Za primer, ena najpogostejših prevajalskih tarif pri Prevajalskem studiu Milenko Babič d.o.o. že več kot desetletje znaša 1,50 EUR/minuto programa. Preračunano v ure dela, ki jih prevajalec porabi za prevajanje, zlasti zahtevnejših vsebin, to pomeni, da je njegova neto urna postavka nižja od minimalne postavke, zagotovljene za študentsko delo (7,73 EUR neto na uro), kar ne omogoča dostojnega preživetja.

Minimalni mesečni prispevki za samostojnega podjetnika so leta 2010 znašali približno 285 EUR, danes pa približno 651 EUR. To pomeni, da mora prevajalec po tarifi 1,50 EUR/min zgolj za prispevke prevesti 434 minut audiovizualnega gradiva.

Za primerjavo, v času, preden je družba ProPlus d.o.o. prevajanje svojih programov oddala zunanjim podizvajalcem, je lahko prevajalec prevedel približno 720 minut programa na mesec in s tem zaslužil tedanjo povprečno slovensko bruto plačo. Da bi v sedanjih razmerah zaslužil sedanjo povprečno bruto plačo, bi moral prevesti 1788 minut programa na mesec, to je dobrih 81 minut programa na dan, kar daleč presega vse normative in priporočila (standardno priporočilo stanovskih združenj glede delovne obremenitve znaša 20 minut programa dnevno) ter fizične in psihične zmogljivosti prevajalcev. Te razmere prevajalce pehajo v delovne večere in noči, delovne konce tedna, deloven dopust ter nazadnje izgorelost in bolezen.

Poleg tega so bili v zadnjih letih ukinjeni dodatki na prevajanje po zvoku ter uvedeno obvezno kodiranje (titlanje) s strani samih prevajalcev, ki so ga prej opravljale urednice Prevajalskega studia Milenko Babič d.o.o., za katerega prevajalci ne prejema dodatnega plačila niti se jim zato ni zvišala osnovna prevajalska postavka. Razmere so dosegle dno z nedavno odločitvijo, da začne družba ProPlus d.o.o. uporabljati strojne prevode, za urejanje katerih je bilo prevajalcem ponujeno sramotno nizko plačilo, ki znaša 50 % običajne postavke, in ki zaradi izjemno slabe kakovosti nikakor ne pripomorejo k hitrejšemu delu.

Vse to pomeni, da je realna vrednost prevajalskega dela iz leta v leto nižja. Čeprav prevajalci opravljamo celo zahtevnejše delo kot pred desetimi leti, je naša kupna moč bistveno manjša in je danes za enako količino opravljenega dela moč kupiti precej manj kot pred desetletjem.

Zato si samostojni podjetniki prevajalci prizadevamo, da bi lahko v našem poklicu sploh dostojno živeli in zahtevamo:

- minimalno prevajalsko tarifo, ki jo priporoča Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev, in sicer 6,20 EUR/min AV-gradiva;
- dodatek za dokumentarne oddaje in resničnostne šove: 20 %;
- dodatek za oddaje, katerih besedilo je pretežno v verzih: 50 %;
- 100 % prevajalsko tarifo za popravljanje in urejanje strojnega prevoda, kar je standardna praksa tudi na področjih prevajanja, na katerih so strojni prevodi bistveno boljši kot pri AV prevajanju;
- 50 % dodatek za prevod brez skripte;
- 20 % dodatek za kodiranje;
- dodatek za čezmerno dnevno obremenitev (30 % za do 20 % večjo obremenitev; 50 % za do 50 % večjo obremenitev; 100 % za več kot 50 % večjo obremenitev);
- večjo transparentnost tarif oziroma enoten cenik prevajalskih storitev, ker zagovarjamo načelo enakega plačila za enako delo;
- letno usklajevanje prevajalskih tarif z rastjo povprečne bruto plače, na katero so vezani prispevki;
- kolektivno pogodbo, ki vključuje vse dogovore, dosežene s sindikatom ZASUK, in je obvezujoča za prevajalsko agencijo.

Prosimo vas, **da se opredelite do teh točk do srede 19. 8. in hkrati pozivamo k skupnemu sestanku na to temo, ki naj se zgodi do konca naslednjega tedna.** Verjamemo, da lahko v dialogu pridemo do urejenih delovnih standardov, kakršne si zaslužimo tako prevajalci kot gledalci, in da ne bo potrebe po izvajanju sindikalnih aktivnosti.

Za vaš posluh in razumevanje se vnaprej zahvaljujemo in pričakujemo vaš odgovor.

Lep pozdrav,

Prevajalci, združeni v sindikatu ZASUK

Miha Blažič - sindikat za ustvarjalnost in kulturo ZASUK

Kontakt: miha.blazic@zasuk.si , +38640742008